

Michael
De Cock

Met illustraties van *Gerda Dendooven*

diep in **het woud**
verzamelde verhalen van
Ovidius

KLEINE
KLASSIEKERS

*Philemon
en Baucis*

Aan het einde van het dorp woonden twee stokoude mensjes. Een man en een vrouw. Hij heette Philemon. Zij heette Baucis. Soms noemde zij hem Mon, omdat het korter was, en ook omdat ze dat zo lief kon zeggen. En hij noemde haar vaak Bauke, omdat dat zacht klonk, als honing in zijn mond.

Hoe oud Philemon en Baucis precies waren, kon niemand vertellen. Maar samen waren ze zeker meer dan tweehonderd jaar. Dat kon je zien aan de rimpels op het voorhoofd van Philemon. Of aan de huid van Baucis, die aan haar dunne polsen gerimpeld was als perkament en nog dunner dan de bladeren die in de herfst van de bomen tuimelen.

Philemon en Baucis woonden aan het einde van een lange weg. Geen vijftig meter verder begon het bos. Het was een vreemde plek, op de rand van twee werelden. Aan de ene kant, de weg met huizen. Aan de andere kant, het bos, dat zo groot was dat niemand echt leek te weten waar het precies eindigde.

De mensen in het dorp van Philemon en Baucis spraken nooit met elkaar. Ze waren bang voor alles wat vreemd was en draaiden elke avond hun deur driedubbel op slot. Ooit moeten de dorpingen wel met elkaar gepraat hebben. Maar dat was intussen al zo lang geleden dat niemand zich nog kon herinneren waar dat gesprek dan precies over ging.

Veel bezoek kwam er dan ook niet in het dorp van

Philemon en Baucis. Niemand voelde zich er welkom. Tot er op een dag wel heel bijzondere gasten langskwamen.

Het gebeurde op een middag. Het was koud. De wind jankte als een oude hond en joeg de herfst door de straten. Het was die tijd van het jaar dat de dagen korter worden en dat de zon er langer over doet om naar boven te klimmen en vroeger dan in de zomer achter de bomen op de heuvel verdwijnt.

Philemon stond in de voortuin aan het hek te timmeren. Het deurtje van het hek was losgekomen door de wind. Baucis had een schopje in haar hand. Haar rug was krom. Ze leunde met één hand in haar zij, terwijl ze met haar andere hand moeizaam de aarde schoffelde.

Ze rechtte haar rug en wierp een blik op de hemel.

‘Ik denk dat er regen in de lucht hangt, Mon’, zei ze.

‘Dat denk ik ook’, antwoordde Philemon en hij keek op zijn beurt naar de donkere hemel boven zijn hoofd.

‘Kom, we gaan naar binnen.’

‘Eerst het hek nog afmaken.’

‘Wat is er met het hek?’

‘Het sluit niet goed meer. Ik heb het vorige week al hersteld. Maar het blijft maar openwaaien. Alsof we elk moment bezoek kunnen verwachten.’

‘Bezoek, Mon,’ lachte Baucis, ‘dat zou wel heel erg vreemd zijn. Hoe lang is het geleden dat iemand nog ons dorp heeft bezocht?’

‘En toch denk ik dat er bezoek komt.’

Baucis lachte. ‘Jij gekke, oude man! Er komt al jaren geen bezoek meer over de vloer. Al onze vrienden zijn gestorven. Zo oud zijn we. En we hebben niets... We wonen in een klein, armetierig huis aan de rand van het dorp. Onze kachel is nauwelijks groot genoeg om op herfstdagen de kamer warm te stoken. Wie zou er bij ons aankloppen?’

‘Je zal wel gelijk hebben’, zei Philemon, en met een hamer sloeg hij op het hek. ‘Zo. Dit waait in geen honderd jaar meer open.’

En toch was het net die middag dat Philemon en Baucis bezoek kregen. En geen gewoon bezoek.

Het was beginnen te regenen. De eerste dikke druppels vielen op de grond.

‘Kom, laten we naar binnen gaan’, zei Philemon.

‘Ik beklaag de zwerver die nu ver van huis is’, zei Baucis tegen de steeds luider gierende wind op.

‘Ik ook. Hij wordt nat tot op zijn vel.’

De eerste bliksemschicht sneed door de hemel toen ze de deur achter zich dichttrokken. Als een barst die door een grote spiegel trekt.

‘Net op tijd binnen’, zei Baucis.

Toen werd er op de deur geklopt.

‘Hoor jij dat ook?’ vroeg Philemon.

‘Wat?’

‘Dat... Alsof er iemand op de deur klopt.’

‘Het is vast de wind,’ zei Baucis, ‘of het hek dat weer opengewaaid is.’

Maar toen werd er weer op de deur geklopt. Luider.

‘Zie je wel’, zei Philemon triomfantelijk.

‘Wie kan er nu nog op pad zijn?’

Baucis stond op en schuifelde naar de deur.

‘Wie is daar?’

Philemon liep achter haar aan.

Wie kon dat zijn? Baucis zette de deur op een kier.

‘We komen van ver, mevrouw. En we zijn moe. Onderdak en een bord soep. Zoveel is dat toch niet gevraagd.’

Er stonden twee zwervers voor de deur. Ze kwamen inderdaad van ver, dat kon je zien. Ze zagen er moe en hongerig uit, en keken met grote, nieuwsgierige ogen naar binnen.

Baucis maakte de deur open. ‘Kom toch binnen. Jullie zijn vast helemaal verkleumd. Nu nog buiten met zo’n verschrikkelijk weer.’

De twee kletsnatte mannen keken verbaasd toen Philemon en Baucis hen zonder aarzelen in hun huisje uitnodigden.

‘Het stoort toch niet? We willen jullie niet tot last zijn.’

‘Natuurlijk niet’, zei Baucis.

‘Kom toch binnen’, zei Philemon.

De twee zwervers moesten zich diep bukken om door de lage deur het huisje binnen te lopen.

‘We kunnen jullie toch niet buiten in de regen laten staan?’ zei Baucis, toen ze de deur snel weer in het slot duwde.

In de hoek van de kamer nam Philemon een kleine bank. Hij zette hem voor het smeulende vuur. Baucis blies met haar oude adem het vuur aan en legde er wat extra hout bovenop. En op de bank legde ze een jutezak zodat het wat zachter zou zitten.

‘Wat een idee om nu nog onderweg te zijn’, zei Philemon. ‘Ga toch zitten.’

‘We hebben een paar keer aangeklopt bij mensen in de buurt. Maar niemand liet ons binnen.’

‘Jullie zullen wel honger hebben?’ vroeg Baucis. ‘Het lijkt wel of jullie kilometers gelopen hebben.’

‘Jullie moeten voor ons geen moeite doen’, zei de een.

‘Dat is toch geen moeite.’

‘Dan erg graag’, zei de ander.

En nog voor hij zijn zin helemaal had afgemaakt, haalde Philemon een stuk gerookte ham uit de kast. Hij sneed er fijne plakken af. Ondertussen legde Baucis noten, dadels en vijgen op een schaal. ‘Zo, dan kunnen jullie alvast beginnen’, zei ze, toen ze ook een kruik wijn op tafel had gezet.

Terwijl de zwervers zich te goed deden aan de dadels en de vijgen, maakten Philemon en Baucis het hoofdgerecht klaar. Olijven en vlees werden samen met rapen en

radijzen in een stoofpot gedaan. Geitenkaas werd op een aarden bord gelegd. En terwijl de stoofpot op het vuur stond te pruttelen, praatten Philemon en Baucis met hun gasten, zodat het wachten niet te lang zou lijken.

Maar er gebeurde iets vreemds. Hoewel de wijnkruik al meerdere keren was rondgegaan en iedereen zich rijkelijk bediend had, raakte de wijn niet op. Het leek wel alsof de kruik uit zichzelf weer volliep. Toen begrepen Philemon en Baucis dat de twee zwervers die ze op bezoek hadden, geen gewone zwervers waren.

Philemon nam zijn hoed af en boog het hoofd.

‘Goeie God’, prevelde Baucis zacht.

‘Dat mag je wel zeggen’, zei de oudste van de twee mannen. ‘Wij zijn geen mensen, maar goden. Ik ben Jupiter en dit is mijn zoon, Mercurius. We zijn op bezoek bij de mensen om te zien hoe gastvrij ze zijn.’

Jupiter en zijn zoon Mercurius, die meestal met vleugels op zijn rug en met snelle schoenen aan tussen hemel en aarde over en weer snelt om berichten te brengen, hadden zich onherkenbaar gemaakt. In plaats van in een goddelijk gewaad waren ze in lompen gekleed. Hun huid was diepbruin zoals van mensen die van ver komen en op de vlucht zijn voor een of andere oorlog.

‘In deze lompen zijn we op pad,’ zei Mercurius, ‘zoals zovele andere mensen zonder dak boven hun hoofd. “Onderdak en een bord soep, zoveel is dat toch niet

gevraagd?” Dat zeggen we als mensen ons vanuit hun warme, knusse woonkamer aankijken. Maar overal krijgen we de deur op onze neus.’

‘Komen jullie met ons mee?’ zei Jupiter toen. ‘We willen jullie iets laten zien.’

Jupiter, Mercurius, Philemon en Baucis liepen samen het huisje uit, de helling op, in de richting van het bos. Achter hen begon het almaar harder te regenen. De regen kletterde op de bladeren van de bomen en roffelde op het zompige mos. Dikke, vette druppels, een stortbui zonder einde. Toen ze eindelijk boven op de heuvel kwamen, draaiden Philemon en Baucis zich om en keken met grote ogen naar hun dorp. Bij elke druppel die viel, verdwenen de huizen meer en meer in het water. Het hele dorp verdronk! Behalve hun huisje, dat geen schamel hutje meer was, maar een prachtige tempel! De houten balken waren zuilen geworden, de eenvoudige houten deur was nu met beeldhouwwerk versierd en de muren waren van marmer en blonken statig in de regen.

‘Omdat jullie ons als koningen ontvangen hebben, mogen jullie allebei een wens doen’, zei Jupiter.

‘Veel is er niet dat wij wensen’, zei Baucis zacht.

‘Er moet toch iets zijn’, drong Jupiter aan. ‘Je mag vragen wat je wil.’

‘Misschien dat ik niet te lang zonder die oude knorrepot wil leven’, zei ze toen. ‘En hij niet zonder mij. Dat we samen mogen sterven...’

Jupiter knikte. 'En jij, Philemon?'

'Ik wil net hetzelfde. En dat Bauke en ik mogen blijven leven zoals we nu leven. En dat iedereen die langsloopt bij ons welkom mag zijn.'

'Dat is goed', zei Jupiter. 'Jullie zullen in de tempel wonen. De tempel van Philemon en Baucis. De tempel van de gastvrijheid. En op een dag zullen jullie samen sterven.'

Toen verdwenen de twee goden even snel als ze waren gekomen.

Philemon en Baucis stierven een jaar later, op hetzelfde moment. Ze veranderden elk in een mooie, sierlijke boom, een linde en een eik, waarin kinderen kleurrijke slingers komen hangen. De bomen staan met hun takken in elkaar versstrengeld. Je kan hun bladeren horen ruisen in de wind als je in de tempel zit om even uit te rusten na een lange reis. Of als je wat beschutting zoekt tegen de hete zon op een middag...